ოთხშაბათი, 1918 წ. იანვარის 31 (13) № 25

ფასი 10 კაპ.

ოთხშაბათი, 1918 წ. იანვარის 31 (13) № 25

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყოველდღიური მეოთხე

საქართველო

რედაქცია

ხელნაწერთა მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა იდნიშნულ იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასოთ ითვლება. დაუბეჭდავი ხელნაწერთა მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია დაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. ხარელაპტის საქმეების გამო პირადად ძოლაპარაკება შეიძლება ამავ დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5 ქართული ქარგალია. ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, почт: ящикъ № 76. ტელეგრამის ადრესი: Тифлисъ. Сакартвело.

ტელეფონი რედაქციისა და ადміністრაციისა 15-73

ფასი

ერთ ნომერი 10 კ. ... 50 მ., 6 თვ. 27 მ. 3 თვ. 13 მ. 50 კ. ... (ადგილზე ... 4 მ. 50 კ. ... № 20 ... ფასი ... 40 ... 30 ... ფასი ... 15×2=3 მანეთი, 20×2=10 ... 30×2=15 ... ... 1 ... 1 მ. 50 კ. ... ... 9 ...

ტელეფონი რედაქციისა და ადміністрაციისა 15-73

ᲓᲦᲔᲡ:

ᲩᲐᲛᲑᲔᲑᲘ:

პეტროგრადში ხმები დადის: ბერლინში და ვენაში მუშათა საჭოები შესდგაო და ვილჰელმის სასახლისათვის ყუმბარა უსვრიათ.—დონის მთავრობა თებერვლის 4-სათვის ყაზახთა ყრილობას იწვევს.—

თბილისის მილიციის უფროსად პოლკოვნიკი კონიაშვილი დანიშნეს.

ᲬᲔᲠᲘᲚᲔᲑᲘ:

ბ. ძ. ანარქია სოფლად.

ამ-ბერი. ილორის ბედი.

ივ. ვართაგავა. სული ახალის საქართველოსი.

სიტყვები ქართულ უნივერსიტეტის გახსნაზე წარმოთქმული.

იკატერინე ნაშარეანის ასული შვილები: ალექსანდრე, შალვა და პავლე ჩიქოვანები გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ პირველის ძმრეფას ქმრის და მეორეთა დაუვიწყარ მამის

ილია იოსების ძის

ჩიქოვანის

ტრადიციულად გარდაცვლების.

დაკრძალვა ხუთშაბათს, სოფ. ქვემო ხანდაკში.

1—995—1

ანნა ილიას ასული და გიორგი დავითის ძე ბაბაშვილები გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობებს პირველის საყვარელი მამა და მეორის სიმამრის

ილია იოსების ძის

ჩიქოვანის

ტრადიციულად გარდაცვლების. დაკრძალვა თებერვლის 1-ლს. სოფ. ქვემო ხანდაკში.

(1—995—1)

იკატერინე ილიას ასული კარგარეთელი შვილები: ვანა, არჩილ, ნინა და ეკატერინა გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ ტრადიციულად გარდაცვლებას, პირველს დაუვიწყარი ძმა და მეორეთა ბიძა

ილია იოსების ძე

ჩიქოვანის

დაკრძალვა მოხდება ხუთშაბათს 1 თებერვლის სოფ. ქვემო ხანდაკში.

1—995—1

ივანე მათეს ძე, ანნა გიორგის ასული და დედა ბარბარე იოსების ასული შვილებით დეკანოზ შალიკანი, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ ტრადიციულად გარდაცვლებას, პირველთ ბიძის და მეორეთ ძის

ილია იოსების ძე

ჩიქოვანის

დაკრძალვა მოხდება ხუთშაბათს 1 თებერვლის სოფ. ქვემო ხანდაკში.

1—995—1

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲨᲔᲛᲝᲬᲘᲠᲣᲚᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲤᲠᲝᲜᲢᲘᲡ ᲒᲐᲜᲡᲐᲯᲚᲘᲠᲔᲑᲚᲐᲓ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚ ᲡᲐᲒᲭᲝᲡ ᲡᲐᲛᲨᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ, (ᲤᲠᲘᲚᲘᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, 11, ᲡᲐᲙᲣᲗᲘᲡᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲚᲘ) ᲓᲦᲘᲡ 11—3-ᲛᲓᲔ

ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲬᲔᲠᲐ 1918 ᲬᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

გიორგი ... ძე ჩიქოვანი და მეუღლე მელანია ... ულა შვილებით: ... ალექსანდრე, ... ბიძა, ... ილია იოსების ძის

ჩიქოვანის

... 1 თებერვალს სოფ. ქვემოხანდაკში.

1—995—1

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის

მთავარი კომიტეტი

იმყოფება ახალ ბინაზე, სასახლის ქუჩა № 5, ქართული საბეჭდავი ბანკის პირდაპირ. დიაა ყოველ დღე დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 1 საათამდინ და საღამოს 7—9 საათამდინ. ამ დროს განმცხადებლობაზე შეიძლება ... გორც ცნობების მიღება, ისე წერილად ... შეტანა.

ოთხშაბათს, საღამოს 5 საათზე, მთავარ კომიტეტში დანიშნულია

ეროვნულ-დემოკრატ

სტუდენტთა კრება

ოთხშაბათს 31 იანვარს 7 საათზედ

დანიშნულია საბერძნეთ ბანკის თბილისის

მეორე რაიონის

წევრთა კრება. გიხილავთ ყველას დაესწროთ.

კრების საგანი:

ა) მოხსენება კონფერენციის შესახებ.

ბ) მიმდინარე მომენტი.

გ) არჩევნები რაიონის კომიტეტის თავმჯდომარისა და რამდენიმე სხვა წევრთა.

2—2

ᲔᲥᲘᲛᲘ

დიმიტრი (რამინ) იოსების ძე ᲧᲝᲠᲓᲐᲜᲘᲐ

სწამლობს შინაგან და ვენერიულ ავადმყოფობით, სიფილისი და მისი შედეგები, სისხლ ნაკლებობა, ქრონიკული ბალანრია და ქრონიკული ტრიპერი. სადამოს 5—7 საათ. ... № 6, ... 960—9

ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ ᲙᲐᲑᲘᲜᲔᲗᲘ ᲔᲥᲘᲛᲘ

ალექსანდრე დავითის ძის ᲙᲔᲙᲔᲚᲘᲐᲜᲘ

... 1—2 ... 914-ს და 606-ს შეშხაპენება) ... 5—8 საათამდე ... № 116 ... „ნიკოს პირდაპირ ... 14—28.

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘᲡ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲘᲡ ᲓᲝᲥᲢᲝᲠᲘ

გ. გ. მეჭრაგიანი

შინაგან ავადმყოფობა — ფილტვის — ჭლექის და გულისა ... ელექტრო-სინათლის კაბინეტში, გამოკვლევა და წამლობა ... დიდი სოლენოიდი, განსაკუთრებული ... ... 9—1 ... 5—7 ... № 23, ... № 6—92. 986—3

ᲔᲥᲘᲛᲘ

დ. ᲯᲐᲕᲐᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

... ... № 43 ... ტელეფონი № 15—09

ᲓᲝᲥᲢᲝᲠᲘ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲐ

ᲛᲝᲡᲘ ᲐᲜᲢᲘᲞᲝᲡᲘᲡ ᲫᲔ

ᲙᲐᲚᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

უმფრთხილ ... ... 8—9-Მდე სადამოს 5—7 ... № 17—21.

ᲔᲥᲘᲛᲘ

Ვ. Ო. ᲖᲐᲜᲓᲣᲙᲔᲚᲘ

... ... 10—1 ... 5—6 ... № 22. 25—828—70

ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ ᲙᲐᲑᲘᲜᲔᲗᲘ

კ. ს. ᲤᲝᲜ-ᲘᲠᲗᲔᲚᲘᲡᲐ

... ... № 128, ... № 1. ... 920—29

ᲙᲐᲑᲘᲚᲘᲡ ᲔᲥᲘᲛᲛᲐ

ᲛᲐᲛᲣᲚᲐᲘᲨᲕᲘᲚᲘ-ᲮᲝᲓᲜᲔᲕᲘᲡᲐᲛ

ᲒᲐᲜᲐᲐᲮᲚᲐ

ავადმყოფობის მიღება.

... № 22.

25—828—70

სახელმწიფო თეატრი

დღის წარმოდგენა.

ოპერეტა 4 მოქ. ... ...

მელიც ელეხობისთვის თავისთავად დღეს თითქმის ადარავითარ დირებულებას აღარ წარმოადგენს.

მაგრამ ამასთან ერთად მთავრობამ უნდა გააუქმოს ის უსამართლო განკარგულება, რომლის ძალით მემამულეებს მიწის გაყიდვა ეკრძალება. ერთი წელიწადი გავიდა მას შემდეგ, რაც რევოლუცია დაიწყო: ამ ხნის განმავლობაში სოციალისტურმა მთავრობამ კანონმდებლობის გზით ვერ მოაწყო მსხვილი მიწათმფლობელობის ლიკვიდაცია; ეხლა დროა ამ სფეროში თავისი თავის უძლურება აღიაროს და თვით მემამულეებს მიანდოს ზედმეტი საკუთრების მოშორება, რომელიც მათთვის მუდმივი შიშისა და უბედურების წყაროდ იქცა. თბილელი მთავრობა დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ აღებმიცემობის პროცესი უფრო უმტკივნეულოდ მოსპობს მსხვილ ლატიფუნდიებს, ვიდრე ეს ლენინის მიერ გამოცემულმა დეკრეტებმა ან კიდევ ლენინის მიერ გარეკილმა უდღეურმა დამფუძნებელმა კრებამ ჰქმნა. ხოლო თუ ამ პროცესს კიდევ რაიმე გადაეურჩა, მას ყოველ შემთხვევაში საქართველოს ეროვნულმა მთავრობამ უნდა მოუაროს და არა სომხურ-თათრულ-ქართულმა კომისარიატმა.

ბ. ქ.

ილორის გედი

როგორც დანამდვილებით ვიცით, სოხუმის საეპარქიო მთავრობამ ყველა სამურზაყანოელები იცნო ქართველებათ და, მაშასადამე, საქართველოს ავტოკეფალური ეკლესიის წევრებათ, გარდა ორის სოფლისა: ბედიის და ილორისა. პირველზე ეს არას ვიტყვით, ხოლო მეორე სოფლის შესახებ გეტ. „საქართველოში“ სიტყვის ჩამოგდების სურვილი ადმიძრა და უფლებაც მომცა ბატონი ზ. ედილის წერილმა: „ზავი ზდვის სანაპიროებზე (მგზავრის შთაბეჭდილებანი“).

პატივცემული ზ. ედილი ილორს მიაწერს აფხაზეთს და არა სამურზაყანოს. ის ბრძანებს: თავდგება ილორის საზოგადოება და იწყობა სამურზაყანოო“ („საქართველო“ № 10) და, მაშასადამე, მისი აზრით, სამურზაყანო და აფხაზეთის შუა საზღვარს წარმოადგენს არა მდინარე ღალიძგა, არამედ მდ. ოხურე.

თუ მივიღებთ ბნედელობაში აფხაზეთ-სამურზაყანოს აწინდელ ადმინისტრატიულად დაყოფას, მაშინ, რასაკვირველია, პატივცემული ავტორი სრული სიმართლეს ბრძანებს, მაგრამ ისაში ვერავის დავეთანხმებით, რომ ილორი სამურზაყანოს ორგანიულ ნაწილს არ შეადგენდეს. ამაში ბ. ედილიც დაგვეთანხმება და დარწმუნებულიც ვართ, რომ ის, როგორც შეგნებული ქართველი, სხვანაირი აზრის არ იქნება ილორლების შესახებ, მაგრამ მისი ზემოხსენებული სიტყვები შეუძლიათ არა ჩვენთვის სასარგებლოდ გაიგონ იმათ, ვისთვისაც ეს საჭირო იქნება.

შარშან წინ სოხუმის ეპისკოპოს სერგიმ გამოიალაშქრა ილორლების წინააღმდეგ, ამტკიცებდა, ისინი აფხაზები არიან და მათთვის საჭიროა აფხაზი-ძღვდელიო (Петрог. 15. № 205), მაგრამ ვინმე კორენბედიელმა მისთვის გასაგებ ენით აუხსნა მას, რომ ილორში არ არის არც ერთი ოჯახი, რომელშიც ხმარებაში იყოს აფხაზური ენაო (II. В. № 212). სამართალი მოითხოვდა, სოხუმის საეპარქიო მთავრობის კორენბედიელის პასუხის სინამდვილე შეემოწმებინა. მაშინ, რასაკვირველია, თუ მას აინტერესებდა ხალხში სარწმუნოების განმტკიცების საქმე და არა პოლიტიკანობა, აწინაირად არ შეჰხედავდა ამ საკითხს და ილორს და მის დიდებულ ისტორიულ-სარწმუნოებრივ და ქართველთა ეროვნულ ნაშთზე ნებით ხელს აიღებდა, როგორც საქართველოს ეკლესიის უტყუარ კუთვნილებას. აი ამისთვის მიგვაჩნია საჭიროთ ორიოდე სიტყვის თქმა.

ჩვენ აქ არ შეგუდგებით იმ დროის სამეგრელოს საზღვრების გამოკვლევას, როდესაც, როგორც ისტორიკოსი დ. ბაქრაძე სამართალიანად ჰფიქრობს, მეგრელებს ეკავათ შავი ზღვის სანაპიროები ყუბანიდან ტრაპეზუნამდე და არც იმ შემდეგ დროებისა, რომელსაც ეკუთვნის აღშენება იმისთანა დიდებულ ნაშთებისა, როგორნიც არიან: ლიხინი, პსირცხა, დრანდა, მოქვი, ილორი და ბედია, რადგანაც ეს ძალიან შორს წაგვიყვანს და დასასრულ საკითხის გამოსარკვევად არც იმდენად საჭიროა. ჩვენ მხოლოდ მიგვიქცევთ ყურადღებას მე-VVII—XIX საუკუნეების ისტორიულ წყაროების ცნობას ამ კითხვის შესახებ.

რომის მისიონერების მოწმობით, ჩვენ ვიცით, რომ მე-17 საუკუნის განმავლობაში სამეგრელოს საზღვარს აფხაზეთის მხრით შეადგენდა მდინარე კოდორი, ხოლო გურუშტი ამნაირ საზღვრად სოფლის ანაკოფიას (აწინდელი ახალი ათონი). ამ ისტორიულ ცნობებში ჩვენ წინააღმდეგობას არ ვხედავთ. თუმცა მართალია, რომ აფხაზეთმა მეჩვიდმეტე საუკუნეში სამეგრელოს ნაწილი ვეღარ სურამდის და შემდეგ კოდორამდისაც დაიპყრეს, მაგრამ, უეჭველია, დაპყრობილ ადგილების მკვიდრი მეგრელები ჯერ კიდევ არ იყვნენ გაფაზეებულნი. იმ ადგილს, სადაც მდ. ენგურა ერთვის შავს ზღვას, ბენინკაზის და ფრედრუჩეს რუკებით, ერქვა მეგრელების ნავსადგური (Porto mengrello). აქვე, ბროსეს და ბრუნის თქმით, ახლაც მოსჩანს ნანგრევები ფმ. გიორგის ციხისა, რომელიც აუშენებია ერთ-ერთ სამეგრელოს თავადთაგანს. მხოლოდ მეთვრამეტე საუკუნის დასაწყისს მეგრელთა მოსახლეობას ისტორიულ გარემოებათა მეოხებით დაეხევა მდინარე დალიძგამდის. შეიძლება მდ. **დალიძგამაც** ამ ადგილიდან მიღო თავისი სახელი უწინდელი სახელწოდების **ღალიწყალის** ნაცვლად, როგორც სამეგრელოს მოსაზღვრე მდინარემ (ღალი-ღელე, მდინარე ძგა კიდე, ნაპირი=სანაპირო, მოსაზღვრე მდინარე). ილორი კი მუდამ რჩებოდა სამეგრელოს ნაწილად. ამას ნათლად გვიმტკიცებენ ილორის ეკლესიაში დაცულ ხატების წარწერანი. ამასვე გვეუბნებიან ზემოხსენებულ წყაროების გარდა პატრიარქი დოსითეოზიც, რომელიც ჯერ კიდევ მთავარ დიაკვნის ხარისხში მყოფი, ახლდა პატრიარქ პაისის მის საქართველოში ყოფნის დროს 1658 წელს და პატრიარქი მაკარიც, რომელმაც ორი წელი (1664—1666) დაჰყო საქართველოში.

სამეგრელოს მთავრისაგან დაყენებული სამურზაყანოს გამგე თავადი მანუჩარი შერვაშიძე 1805 წ. სთხოვდა ლეტენანტ ვინოვს, რომ სამურზაყანოს საზღვრების აფხაზ-ოსმალეთისაგან დასაცავათ დაყენებული ყოფილიყო რამოდენიმე რუსის ჯართაგანი მდინარე დალიძგის პირათ და, როგორც ამისთვის საუკეთესო ადგილი მის სამფლობელოში, ეჩვენა სოფელი ილორი, სადაც მართლაც დაუყენეს დროებით რუსის ჯარისკაცნი.

1839 წლიდან სამურზაყანო გადავიდა რუსეთის პირდაპირ მფლობელობაში. ამ დროიდან ილორში, როგორც სამურზაყანოს განაპირა სოფელში, დაუყენეს გარნიზონი რუსის ჯარისა და ადაშენეს ციხე.

ცხადია, მთელი სამურზაყანო ილორითურთ შეადგენდა სამეგრელოს ნაწილს, მაგრამ აფხაზეთის სამთავროს გაუქმების შემდეგ რუსის ადგილმჭრელობამ მთავრობამ ილორი მიაწერა კოდორის საადმინისტრაციო ნაწილს. რა იყო ამის მიზეზი დანამდვილებით ძნელი სათქმელია, თუმცა, როგორც ვფიქრობთ, ამის მიზეზი ის უნდა ყოფილიყო, რომ კოდორის საადმინისტრაციო ცენტრი—ოჩამჩირე იყო განაპირა ადგილი, რომელსაც მაშინ მოსახლეობა ძალიან ცოტა ჰყავდა და სამურზაყანოს მხრით უნდოდათ მისთვის ზურგი გაემაგრებინათ ილორის მიწერით და ამით ადმინისტრაციას გაემართლებინა თვისი მოქმედება და ოჩამჩირის არჩევანი. შესაძლებელია ისიც ვფიქროთ, რომ გარუსების პოლიტიკას მაწარმოებელთ სწადდათ, სამეგრელოს ისტორიული ძველი და სარწმუნოებრივი ცენტრი, როგორც არის ილორი, სამეგრელოთითვის მოეშორებინათ და ამით შეესუსტებინათ ილორის ნნიშვნელობა ქართველობის გამაგრებისათვის აფხაზეთის სამოსაზღვარზე. რომ ეს უანასკნელი ჩვენი მოსაზრება მისაღებია, ამას ნათლად ამტკიცებს ის, რომ ამ რამდენიმე წლის წინადაც გამარუსებული პოლიტიკა ცდილობდა ილორი წაერთვა ქართველობისათვის და გადაეთვლინათ რუსის ქალების მონასტრად. მართლაც ილორი იზიდავს მლოცველებს მთელი იმერეთ-სამეგრელოდან და ამას, რასაკვირველია, დიდი მნიშვნელობა აქვს ქართველთა ეროვნების განმტკიცებისათვის ამ ხარეში. ესმოდათ ეს პოლიტიკან ქრისტეს სჯულის ვითომდა მქადაგებლებს აფხაზეთში და ამისთვის ეპ. ანდრიამ, რომელსაც დამსახურებული ჰქონდა კაცთმოყვარე და სამართლიან კაცის სახელი, დიდი შრომა გასწია, რომ დიდებული ილორი გადასულიყო რუსების ხელში (იხ. ამის შესახებ ეპ. ანდრიას და ომ-პერის შუა გამართული პოლემიკა ადგილობრივ რუსულ ეპარქიალ-გაზეთებში). სარწმუნოების საქმეში პოლიტიკანობას შეეძლებია ბუნებრივად კეთილ კაცსაც გამოუცვალოს ხასიათი და მიმართულება.

ყოველ შემთხვევაში, ცხადია თვით ილორის მცხოვრებლებს ეტნოგრაფიულად აქვთ მ[illegible]ო კავშირი არა აფხაზეთთან, არამედ სამურზაყანოში მცხოვრებ მეგრელებთან და ერთადერთი ენა, რომელზედაც ილორელები საუბრობენ, არის მეგრული ენა. ამას მეცხრამეტე საუკუნეშიც გრძნობდნენ ისტორიის მკვლევარნი და ამტკიცებდნენ, რომ ილორი ორგანიული ნაწილია სამურზაყანოსი.

სელეზნევი, რომელიც 1841 წელს ინახულა აფხაზეთი ამბობს, რომ „მოქვის მონასტერი მდებარეობს 17 ვერსის მანძილზე სამურზაყანოს სოფელ ილორიდანო“. ბერჟეს თქმით, „სამურზაყანოში, სახელდობრ ილორში და ანაკლიაში იყო აშენებული ციხეები“. ბროსეც, რომელმაც ნახულა ილორი 1849 წელს, გვეუბნება ამასვე.

თვითონ ილორლებსაც არ მოსწონდათ მათი სოფლის ადმინისტრატიულად გამოთიშვა სამურზაყანოდან და აფხაზეთთან შეერთება. მათ კიდევაც ადარეს შუამდგომლობა ილორი უწინდებურად დაეტოვებიათ სამურზაყანოში, მაგრამ მათი თხოვნა დატოვებულ იქმნა უყურადღებოდ.

ილორს ძველად დიდი კავშირი ჰქონია ეგრის-ბედიასთან ოა ამის გამო მდ. ღალიძგას რქმევია ძველად ეგრის წყალი (ვახუშტი), ხოლო როდესაც ქალაქ ეგრისს შეეცვალა სახელი და ეწოდა ბედია, მდინარესაც მიუღია სახელწოდება ბედიის წყლისა (ბროსე). თვით ილორსაც საშუალო საუკუნეებში, როგორც ამას გვიმტკიცებენ მე-14—მე-16 საუკ. რუქები (ვესკონტესი, ლუქსოროსი, უსახელო, პიციგანისა, კატალონისა, პასკვალინისა, ბიანვი[illegible] ბენინკაზისა, ფრედრუჩესი და მ[illegible]ოსი), ვენეციელები ეძახოდნენ [illegible]ენბედიას, ანუ კორენბედიის ციხეს (Castro Corenbedia), რომელშიც [illegible]ისმის ბედიის სახელი და რომელიც უნდა ნიშნავდეს ბედიის დამცველ ციხეს. ილორის მჭიდრო კავშირს სამეგრელოსთან ისიც ადასტურებს, რომ ამ სახელით სოფლები არიან სამეგრელოში, იმერეთში და ადმოსავლეთ საქართველოშიაც.

ილორი შედიოდა ბედიელების სამწყსოში, ხოლო, როდესაც მეთვრამეტე საუკუნეში მაჰმადიანობა გაძლიერდა და ბედიის კათედრა გაუქმდა, ილორი მთელ სამურზაყანოსთან ერთად დაექვემდებარა ცაიშვლ მიტროპოლიტს. უკანასკნელ ცაიშვლს გრიგოლის (+1823) დაუტოვებია ილორში კარგი სახელი და, როგორც გადმოცემით მოგვითხრობენ, ბევრი უშრომია ილორის ეკლესიის გამშვენებისათვის. ის მოხსენებულია ერთი პატარა ლითონის ბუშტის წარწერაში, რომელიც (ბუშტი) ახლა თბილისის საეკლესიო მუზეუმშია დაცული.

ყველა ეს ცნობები გვიმტკიცებენ, რომ ილორი ყოველთვის შეადგენდა სამურზაყანოს ნაწილს და, მაშასადამე, გვაქვს უფლება ილორლების ვინაობის გადაწყვეტის საქმეში არ მივსცეთ მნიშვნელობა მათი ძალადობით მიწერას კოდორის საადმინისტრაციო რაიონისთვის. ყოველ შემთხვევაში ეს არ უნდა მიეიღოთ იმის მაჩვენებლად, რომ ილორლები არ შეადგენენ სამურზაყანოს მეგრელებთან ერთ ორგანიულ განუყოფელ ერთეულს.

ამ—ბერი.

ბოლშევიკების დიქტატურა

პეტროგრადში

ქარხნების ნაციონალიზაცია

სახალხო კომისართა საბჭომ რუსეთის რესპუბლიკის საკუთრებად გამოაცხადა რუსეთში და საზღვარ-გარედ მყოფი ქარხნები და სხვა ქონება, რომელიც ბელგეთ-რუსეთის სამეტალურგო საზოგადოებას ეკუთვნოდა.

პენსიის მოსპობა

სახალხო კომისართა საბჭომ გადასწყვიტა პენსიის მოსპობა. მოსამსახურეთა და მოხელეთა ცხოვრების უზრუნველყოფა, სამსახურის დასრულების შემდეგ მოხდება საგანგებო დახმარების სახით.

კაზანცევის შეპყრობა

ცეკადი ქალაქისა და ფულის გაფლანგვისათვის შეპყრეს პეტროგრადის სამხედრო ოლქის მთავარსარდალი კაზანცევი.

გაფიცვა ფოსტაში

პეტროგრადის [illegible] დაწესებულებებში გასაგზავნ ამანათებს აღარ იღებენ.

მოსკოვში

სამხედრო ქარხნების დახურვა

საშუალებათა მოკლების გამო მოსკოვში დაიხურა სამხედრო-სამრეწველო კომიტეტის ქარხნები, დობროვოს, ნიბიულცის და სხვ.

პროვინციაში

კანის რესპუბლიკაში

კანის რესპუბლიკამ, რომელიც ბოლშევიკებმა ხელთ იგდეს, გადასწყვიტა მიჰშველებოდა ირკუტსკელ ბოლშევიკებს და 700 ჯარისკაცი გაუგზავნა. ბრძოლაში გადარჩა 37 კაცი. დანარჩენი დახოცეს. სარევოლუციო კომიტეტის მიერ სამართალში მიცემულმა კაპიტანმა განაცხადა, რომ „ის ანგარიშს არ უწევს ჯარისკაცთა მსხვერპლს“. ჯარისკაცებმა ის ნაკუწებად აჩეხეს.

ოდესაში

ოდესაში ანარქიაა. ქალაქის ნაწილებში ყოველდღე სროლაა. ყუმბარების ცეცხლისგან დაიწვა ოდესის სადგური. ტყვიისმფრქვეველით მოკლულია ოდესის მცველი ჯარის უფროსი მ. ვასმანი. მოჰკლეს კიდევ მოწყალების ორი და, კვლავ სამი სანიტარი. მსხვერპლი დიდია.

გამოსარჩლება ყაზახებისათვის

ბოლშევიკების ჯართა სამხრეთ-აღმოსავლეთის ფრონტის მთავარსარდალმა უბრძანა თავის ლაშქარს წასულიყო ყაზახთა წინააღმდეგ, ბოლშევიკების ეშელონები არ ემოარჩილებიან ამ ბრძანებას.

ირკუტსკში

ირკუტსკში სასტიკი ომებია გაჩაღებული. ყოველდღე ხარბაზნების და ყუმბარათა სროლაა, თითქმის თვითეული სახლი ციხე-სიმაგრედ არის გადაქცეული. თვით ბოლშევიკები და ქალებიც კი იღებენ მონაწილეობას. შეტაკების დროს მოკლულია დამფუძნებელ კრების წევრი ეიდემონი. არჩევნებისას გაყვანილ იქმნა ენისეის გუბერნიის ესერებისგან.

ტყვიის-მფრქვეველი კოლნიაკზე

ვოლოჩისკთან მდგარ მე 40 კოლიევნის პოლკს ჯარისკაცთა ცნობით, ფრონტზე დიდი ვეპრობაა გამართული. ჯარისკაცებმა გერმანელებს თითო ხარბაზანი 120 მანეთად მიჰყიდეს, ხოლო ტყვიის-მფრქვეველი ორ ბოთლ კონიაკზე.

ტაშკენტის თავისუფალი რესპუბლიკა

ტაშკენტიდან იტყობინებიან: დაარსდა ტაშკენტის თავისუფალი რესპუბლიკა, რომლის შემადგენლობაშიაც შედიან: კომისარი შვეცოვი—წინად სისლის სამართალში მიცემული; იუსტიციის კომისარი—ყოფილი მომრიგებელი შუამავალი ზალესკი, რომელმაც ობლების 73,000 მანეთი გაფლანგა, გარეშე საქმეთა კომისარი დომოგაცკი, ფინანსებისა კოლესოვი, რკინის გზისა უბრალო მოსამსახურე, განათლების კომისრად მასწავლებელი პერმენსკი, რომელიც დათხოვნილი იყო უცოდინარობით.

რადგანაც ესენი სულ ჭლირსი პირები არიან, მრავალ სასწავლებლებმა შესწყვიტეს მეცადინეობა.

ეროვნული საკითხი

თათრების გამოსვლა ყირიმში

მიღებულია ცნობები ყირიმის მდგომარეობის შესახებ. დიდხანს ითმინეს თათრებმა ბოლშევიკების უწესოება და ახლა ადგნენ ერთის პირით, ერთი მახვილით, გაჩაღდა სამოქალაქო ომი და მის ალმურში გაეხვია მთელი ყირიმი. თათრებმა აიღეს იალტა და მეზობლად მყოფი ქალაქები. ბოლშევიკები გიქცნენ. ახლა თათრები დიდი ძალებით და არტილერიით მიდიან ოთხიევ მხრიდან სევასტოპოლზე. გზაში იგინი ულეთოდ ეულეტავენ ბოლშევიკებს: მათ მეზღვაურებს, წითელგვარდიელებს და ჯარის კაცებს. სევასტოპოლის მდგომარეობა საშინელია. თათრების საწინააღმდეგოდ, ბოლშევიკებმა ძალთა სრული მობილიზაცია მოახდინეს. სდგება ახალი რაზმები, მეზღვაურთა, ჯარის კაცთა და წითელგვარდიელებისა. სევასტოპოლის ნავთსადგურში ჩაყენეს ახალი სამხედრო გემები. ქალაქში დაჰქრიან ავტომობილები შეიარაღებულ წითელგვარდიელებით და ჯარის კაცებით. ტელეგრაფს იცავენ პატრულები. თეოდოსიაში გაგზავნილი მეზღვაურები ითხოვენ გაეგზავნოთ ტრანსპორტი, ან ნაღმოსანი, ამასთანავე იტყობინებიან, რომ თეოდოსია-სევასტოპოლის გზები შეწყვეტილია და თათრებმა 200 მეზღვაური უკვე შეიპყრეს სიმფეროპოლშიო.

ომი

რუმინეთის ფრონტი

რუმინეთის ოფიციალ დეპეშებით იტყობინებიან: „რუსის ჯარებმა დასტოვეს მოლიავეთის ფრონტი და მიდიან რუსეთში. გზაში ეცემიან რუმინელთა ქალაქებს; რუმინელები მათ იარაღს აყრეინებენ. ბესარაბიის მთავრობის თხოვნით რუმინელმა ჯარებმა დაიპირეს სასურსათო ცენტრები ბესარაბიაში და კიშინევ-იასის რკინის გზა.

უკანასკნელი დეპეშები

ხარკოვში ბოლშევიკების მდგომარეობა შეირყა. ანტი-ბოლშევიკური მდგომარეობა დღე და დღე ძლიერდება.

—

კიევიდან პირდაპირი მავთულით იტყობინებიან: ცალკე საზავო მოლაპარაკება უკრაინასა და ცენტრალ სახელმწიფოებს შორის ინტენსიურად სწარმოებს. უკრაინის წარმომადგენლებმა მოითხოვეს ბოლშევიკების გალიჩინის შემოერთება. ცენტრალ სახელმწიფოებმა ამაზე უარი განაცხადეს, უკიდურეს შემთხვევაში ხოლმშჩინას დაგითმობთ, იხიც იმ პირობით, რომ ომის შემდეგ უკრაინამ გერმანეთს და ავსტრიას სახაო გადასახადი აძლიოსო.

—

აღსტაფახა და ეგლახს შუა რკინის გზის მოძრაობისათვის კონდუქტორებათ 300 მაჰმადიანი მუშაობს.

—

განგახა და ალიბაშლის შუა დიდძალ შეიარაღებულ თათრებს მოუყრიათ თავი და თბილისიდან მიმავალ მატარებლებს ელოდებიან გასაძარცვავად.

ქრონიკა

თბილისი.

◆ გლეხების შეიარაღება. გლეხთა საოლქო ცენტრმა დაადგინა იშუამდგომლოს ამიერ კავკასიის კომისარიატის წინაშე, დაიჩქაროს უკანასკნელმა გლეხებისათვის იარაღის მიცემა თავდაცვისათვის.

◆ ფულის გადაგზავნა წითელ გვარდიელებისათვის. ამიერ კავკასიის კომისარიატმა დაადგინა მისცეს შინაგან საქმეთა კომისარს 60,000 მანეთი წითელ გვარდიის საჭიროებისათვის.

◆ ქართულ ჰიმნისთვის. ქართველ მწერალთა კავშირის სამკვ. სთხოვს მგოსნებს მიაწოდონ მას ამ წლის 20 თებერვლისათვის ლექსი ქართულ ეროვნულ ჰიმნის ტექსტისათვის. ლექსი უნდა იყოს მოკლე, გასაგებ ენით დაწერილი. უკვე გამოგზავნილ ლექსებს ჟიური განიხილავს 20 თებერვლის შემდეგ. ძისამართი: თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, საადგილ-მამულო ბანკი, კონსტანტინე მაყაშვილს.

◆ მიტროპოლიტების ჩამოსვლა. თბილისში ჩამოვიდნენ მიტროპოლიტ. ტყუბთელი ანტონი და ბყინდიდელი ამბროსი. მათ თან მოჰყვათ დელეგაციები ადგილობრივ საეპარქიო და საეკლესიო საქმეების გასაცნობად.

◆ მის უწმიდესობას ყოველად უსამღვდელესს კათალიკოზ პატრიარქს კირიონ მეორეს კვირას, იანვრის 28 წარუდგნენ დამსახურებული პროფესორი პეტრე გრიგოლის ძე მელიქიშვილი და გერმანეთის საიმპერატორო კონსული ედგარდ ანდერსი.

◆ კავკასელ ქართველების გადმოსახლებისათვის. საქართველოს ეროვნულ სამკვ. ადმასრულებელმა კომიტეტმა დაავალა სამეურნეო სექციას, თუ კავკასელი ქართველები მოინდომებენ საქართველოში დასახლებას, შესაფერი ადგილი მოუძებნონ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სული ახალის საქართველისა

(ნ. ბარათაშვილი)

(დასასრული)

საგულისხმოა, რომ ჩვენმა მგოსანმა ასეთს არა ჩვეულებრივ გრძნობა-გონების უმწვერვალესად აღზნების და დაქიმვის ყოფაშიაც შეინარჩუნა „წრფელნი ზრახვანი“ და ცხოველი წყურვილი“ მოძმეთა, მომავალ თაობათა და სამშობლოსთვის სამსახურისა და ამ გვარად პირადი ინტერესი, პირადი განცდა გაასაზოგადოვა, მოქალაქეობრივი და საკაცობრიო მოტივები შეიტანა მათში; თვისი პირადი სულიერი ტრაგედია, როგორც კერძო ეპიზოდი, ზოგად კაცობრიობის ტრაგედიას გადაბა და დაუკავშირა.

ამ რიგად პატარა, დაჩაგრულ დამცირებულ საქართველოს შვილმა იტვირთა ლოდივით მძიმე და სფინქსივით გამოუცნობი საკაცობრივი საკითხი და ლამობს თვისის უცნაურის სრბოლით გადალახოს ბედის საზღვარი და იქ, უცნობს სამყაროში, ამოიკითხოს ცხოვრების იეროგლიფები! ეს მისწრაფება პატარა ერის შვილისა ისეთი ზეკაცური და ტიტანიური, რომ გონებას ხიბლავს და ატყვევებს თვისის უზენაესობით და სულს ატკბობს თვისის სიმშვენიერე-სილამაზით.

პირველ შეხედვით, ვითომც სტიქიური და გიჟური მოსწრაფება პოეტისა, მაგრამ რომ ჩაუკვირდეთ ამ ლტოლვას ლრმა შინაარსი ამაზროვნებს: აქ უკვე შეცნობილი და გონების თვალით განსვერეტილია მიზანი და აზრი ძიებისა და ალნიშნულია მომავლის პერსპექტივები.

ლექსი „მერანის“ იმ ტაეპში, სადაც მგოსანი იმედს გამოსთქვამს, რომ მისი განწირული სულის კვეთება ცუდად არ ჩაივლის, გზა უვალი მისგან თელილი მაინც დარჩება და მოძღვს სიძნელის გზას გაუადგილებს,—ამ ადგილში სიტყვა „მოძმე“-ში, ჩვენის შეხედულობით, მგოსანი გულისხმობს არა პირდაპირ ნათესავ მეგობრებს ან კიდე თანამემამულეებს, არამედ საზოგადოდ ადამიანს. მგრეთვე ვფიქრობთ, რომ „ქართლის ბედის“ გამოსწორებას მისი გულის კვნესის დაამებას, მის გარშემო „ხშული ჰაერის“ განწმენდას და მოლად მის გამოცოცხლებას პოეტი არ მოელის მხოლოდ გათვითცნობიერებულ და სიყვარულით აღგზნებულ თანამემამულეთაგან, არამედ უმთავრესად კაცობრიობის რჩეულ წარმომადგენელთა ღვაწლისა და ნამოქმედარისაგან.

არც ერთს ქართველს მწერალს დღემდის ასე ხაზგასმით არ ადუნიშნავს და ასე ნათლად არ გაუთვალისწინებია საქართველოს მომავლის კონტურები და პროცესი მისის განახლებისა და ხელ-ახლად საკაცობრიო ფერხულში ჩაბმისა, როგორც ბარათაშვილს.—ილიამ ბახალეთის ტბაში ჩადგმულ აკვანში მწოლარე ყრმაში განასახიერა „ბედი ქართლისა“ და ნატვრით მოელის მისი აქიდგან ამოწყვანს ქართველ „გმირ ვაჟკაცს“. აკაკის „ნესტან დარეჯანს“—სამშობლო „ცხრა კლიტულში“ ეგულება და მ ს დასახსნელად მოელს საქართველოში დაფით და ნიღარით გმირებს დაეძებს. ვაჟამ სამშობლოს ბედი სიმბოლიურად „ბახტრიონის“ ციხეში ნოამწყვდია და მისი დახსნა ფშავ ხევსურებს არგუნა.

ამ სამთა, საქართველოს მოიმაგე მგოსანთა ფიქრ-ზრახვა, მისწრაფება გულის წადილი, ძიება, ტკივა და კვეშანი საქართველოს და მისი ბედის საზღვრებს არ სცილდება; მათი „გულის ჭირი“, ასე რომ ვსთქვათ, ადგილობრივია, ტერიტორიალურია და საშვალებანიც მისი დასაამებლად და განსაკურნავად მშობელ ერის ძალით და ხერხით არის ნავარაუდევი.

ნ. ბარათაშვილს კი სხვა სურათში ესახვის საქართველოს ბედის გამოეცდა: მისი რწმენით, იმ გრდემლზე, [illegible]